

Література:

1. Баюра Д. О., Буян О. А. // Економічний часопис - XXI : науковий журнал. - 2012. - № 5/6.
2. Дем'янюк О.Б. Митний тариф як регулятор зовнішньої торгівлі держави / О.Б. Дем'янюк // Економічний аналіз. – Вип. 10. – Частина 2.– 2012.
3. Дяченко Т. О. Особливості митно-тарифного регулювання України / Т. О. Дяченко. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – Випуск 125 (частина 1).

Андрій Варварук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Валігура В. А.

ПРАГМАТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ З МЕТОЮ МІНІМІЗАЦІЇ БІДНОСТІ В УКРАЇНІ

Найвагомішою проблемою соціально-економічного розвитку країн вважається бідність. Бідність, як соціальне явище вирізняється серед інших проблем, оскільки воно тісно пов'язане з найважливішими аспектами життя і зумовлює відчуття соціальної несправедливості у суспільстві. Особливої актуальності ця проблема набула в постсоціалістичних країнах, до яких належить Україна. Населення в постсоціалістичних країнах характеризувалося високим рівнем зайнятості, широким спектром суспільних послуг, а після досягнення пенсійного віку – рівнем належної пенсії. Успадкована з радянських часів система соціального забезпечення перестала відповідати сучасним економічним умовам, зокрема кількості населення при низькооплачуваній зайнятості переважної його більшості.

Проблематику щодо мінімізації бідності в Україні досліджено у працях багатьох вітчизняних вчених, серед яких можна виділити: О. Б. Лозицьку, Ю. С. Архангельського, А. Б. Фляшнікова, Г. Л. Вербицьку, Н. М. Рімашевського, О. В. Макарова, С. І. Юрія, О. П. Кириленко та інших. Однак дана проблематика потребує подальших наукових досліджень, пов'язаних із введенням нових соціальних стандартів та постійними змінами нормативного-правової бази, що регулює здійснення фіскальної політики.

Здійснення державних реформ в Україні, в умовах економічної кризи і, як наслідок гострого дефіциту фінансових ресурсів закономірно потребує реформування фіскальної політики держави. Тому фіскальна політика виходить на передній план серед усього переліку елементів економічної політики держави.

Фіскальну політику у широкому сенсі можна визначити як комплекс заходів, за допомогою яких держава впливає на економіку через структуру джерел державних доходів і напрямів державних витратів шляхом зміни виду і ставок податків, зборів, відрахувань та інших обов'язкових внесків до бюджету, державних позабюджетних фондів, а також шляхом визначення розмірів і

встановлення складу обов'язкових державних видатків, що включають утримання, виплати, дотації, трансферти і субсидії, формування цільових програм на всіх рівнях державного управління спрямованих на підвищення ефективності економіки і стимулювання економічного зростання [1].

Визначення фіскальної політики передусім передбачає розгляд податкової системи, оскільки, найефективнішим регулятором економіки є податки. Податки автоматично реагують на зміну економічного становища в країні та виконують основну, стабілізуючу роль в економічній діяльності держави, без різних заходів з боку уряду. Для досягнення економічного зростання та збільшення сукупного попиту доцільно використовувати метод фіскальної політики при якому знижують податки. При зменшенні податкових ставок заробітна плата і прибуток підприємств збільшуються, що стимулює зростання споживчих витрат. Для прикладу проаналізуємо діяльність уряду на основі зміни податку на доходи фізичних осіб, оскільки, саме цей податок найбільше впливає на достаток населення та рівень бідності в країні.

Починаючи з незалежності України у 1991-1992 рр. діяла прогресивна система оподаткування доходу фізичних осіб, яка поділялася на чотири ставки – з 12% до 30% [2]. З 1993 року по 2003 рік використовувалася прогресивна система оподаткування, але тиск на бідне населення зменшився, а на багате збільшився і було п'ять ставок, при чому мінімальна ставка знизилася до 10%, а максимальна збільшилася до 40%. Впровадженням такої системи податку на доходи фізичних осіб уряд намагався забезпечити дохідну частину бюджету в умовах економічної кризи в країні та збільшити тиск на заможні верстви населення, що в свою чергу зменшило б соціальну нерівність в суспільстві. Але дані реформи не привели до очікуваного результату, бо велика частина заробітної плати була переведена в тінь. Таким чином не було отримано значних обсягів податкових надходжень. Тому після 14 років функціонування прогресивної системи оподаткування, у 2004 році її було змінено на оподаткування за єдиною ставкою – 13%. У 2007 році ставку було збільшено до 15%, а у 2016 році було зменшено ставку ЄСВ до 22% та збільшено ставку ПДФО до 18%, що значно зменшило тиск на підприємців. Запровадивши плоску систему оподаткування при однаковому навантаженню на всі верстви населення уряд розраховував на зменшення масштабів ухилення від сплати податків та збільшення соціального захисту біднішої частини населення. Але бажаних результатів не вдалося отримати, велика частина заробітної плати так і залишилася в тіні.

Тому, з метою зменшення рівня бідності в Україні, ми пропонуємо застосувати наступний комплекс фіскальних заходів:

1. Зменшити соціальну нерівність в країні шляхом оподаткування надмірного багатства.

2. Забезпечити ефективний та справедливий перерозподіл національного доходу (надання пільг, субсидій, пенсій та інших фінансових допомог бідним, надання бюджетних трансфертів депресивним регіонам та галузям тощо);

3. Надати населенню якісні суспільні послуги (безкоштовну медицину, освіту, юридичні послуги, допомогу за безробіттям);

4. Стимулювати до соціально-економічного розвитку (зменшення ставок податків, звільнення від оподаткування, запровадження податкових кредитів, зменшення об'єктів оподаткування, надання бюджетних коштів на соціальні програми).

Вирішення цих проблем дозволить Україні заявити про себе як про сильну європейську країну та наблизить її до однієї із ряду найрозвиненіших країн.

Література:

1. Мельник В. М. Фіскальна політика держави в умовах фінансової кризи / В. М. Мельник // Фінанси України. – 2014. – №11. – С. 11-17.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 – VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу - <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Вікторія Волинець

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Бондаренко Є.П.

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ

Сучасна світова економіка стрімко розвивається і характеризується значною інтегрованістю. Україна, завдяки надзвичайно сприятливим природним умовам, має всі шанси зайняти вагомий нішу на світовій арені сільськогосподарських товаровиробників. Сільськогосподарське виробництво відіграє особливу роль в економіці держави, адже від рівня його розвитку залежить продовольча безпека, економічне зростання та активна позиція держави на світовому ринку агропромислової продукції. Головним завданням митного та податкового регулювання сільськогосподарського виробництва є забезпечення його ефективності, конкурентоспроможності та стабільного розвитку.

Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю української національної економіки, який забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність нашої держави, дає значній частині населення робочі місця, а особливо у сільській місцевості, забезпечує наповнення бюджету, експортні поставки продовольчих товарів. Він формує 16-17% валового внутрішнього продукту. Попри все це виробничі та економічні можливості аграрного сектора України використовуються далеко не повністю, хоча він і забезпечує близько 60% фонду споживання населення, займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту і залишається практично єдиною галуззю, яка багато років поспіль забезпечує позитивне зовнішньоторгівельне сальдо.

Однією з найбільш перспективних галузей української економіки на сьогоднішній день є агропромисловий комплекс. Про це свідчить зміна частки